

KÄYTTÄYTYMISKOE (BH)

Suomen Palveluskoiraliitto(SPKL) ry Hallituksen hyväksymä 13.4.2002. Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry:n hallituksen hyväksymä 15.8.2002. Ohjeet astuvat voimaan 1.1.2003 / 1.1.2004 .

Yleiset määräykset

Käyttäytymiskoe, josta saadaan koulutustunnus BH, on esikoe kaikkiin palvelus- ja pelastuskoirakoe-muotoihin, lukuun ottamatta opastuskoetta ja valjakkohiihtokoetta.

Käyttäytymiskoe muodostuu

- A. tottelevaisuusosuudesta
- B. liikenneosuudesta
- C. teoriakokeesta (vapaaehtoinen)

Kokeen järjestävä yhdistys voi järjestää vapaaehtoisen teoriakokeen. Teoriakoe järjestetään ennen käyttäytymiskokeen tottelevaisuus ja liikenneosuutta. Teoriakokeeseen kuuluu 100 kysymystä. Teoriakoe on läpäisty, kun 70 % vastauksista on oikein. Teoriakoetta valvoo käyttäytymiskokeen vastaava tuomari. Koekysymykset laatii ja toimittaa kokeen järjestäjälle Suomen Palveluskoiraliitto (SPKL) ry. Hyväksytysti teoriakokeen läpäisseelle ohjaajalle annetaan todistus suorituksesta.

Koulutustunnus

BH = käyttäytymiskokeen suorittanut koira

Osallistumisoikeus

Kokeeseen saavat osallistua kaikki koirat. Rekisteröimättömillä koirilla tulee olla Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry:n omistajatodistus. Kaikki kokeeseen osallistuvat koirat tulee olla tunnistusmerkitty SKL - FKK:n määräysten mukaisesti.

Ohjaaja ja koira saavat osallistua saman päivän aikana ainoastaan yhden yhdistyksen/järjestön kokeisiin. Koetta ei voi uusia samana päivänä. Ohjaaja voi osallistua kokeeseen kahden koiran ohjaajana, jos se järjestelyjen kannalta on mahdollista. Saman ohjaajan on ohjattava koiraa kokeen kaikissa osissa. Kokeeseen voi osallistua juoksuisella nartulla. Juoksuinen narttu suorittaa tottelevaisuusliikkeet viimeisenä, sen jälkeen kun muut koirat ovat suorittaneet osuutensa. Samoin osan kaksi, jos se suoritetaan kaikille koirille samoissa paikoissa. Osallistumisoikeuden alaikäraja on kaksitoista kuukautta.

Kokeen arvostelu

Kokeen päättyessä tuomari ei anna pistemäärään perustuvaa arvosanaa, vaan pelkästään arvostelun muodossa "läpäissyt" tai "ei läpäissyt". Koira läpäisee kokeen, kun se saavuttaa "osassa A" 70 % maksimipistemäärästä (vähintään 42 pistettä) ja "osassa B" tuomari arvioi kaikki suoritukset riittäviksi. Koira, joka ei saavuta vähimmäispistemäärää 42 "osassa A", ei saa osallistua julkisella paikalla suoritettavaan liikenneosaan ("osa B").

A) Tottelevaisuusosuus koulutus kentällä. Kokonaispistemäärä 60

Jokainen liike alkaa ja päättyy perusasennossa. Koira istuu aivan ohjaajan vieressä vasemmalla puolella oikea lapa ohjaajan polven kohdalla. Perusasennon saa ottaa vain kerran ennen kutakin liikettä. Ohjaaja seisoo perusasennossa urheilullisen suorana. Haara-asento ei ole sallittu. Edellisen liikkeen lopettava perusasento voi olla seuraavan liikkeen aloitusperusasento. Ohjaajan vartaloavut eivät ole sallittuja, vaan niistä rangaistaan pistemenetyksellä. Ohjaajalla ei saa olla makupaloja tai leluja.

Jos ohjaaja ei ruumiillisen vammansa vuoksi pysty suorittamaan jotain liikettä oikein, hänen on ilmoitettava tästä tuomarille ennen kokeen alkua. Jos ohjaaja ei vammansa vuoksi voi ohjata koira vasemmalla puolellaan, hän voi ohjata koira vastaavasti oikealla puolellaan.

Tuomari antaa liikkeen aloitusluvan. Sen jälkeen liikkeen suoritus, kuten käännökset, pysähdykset, käyntinopeuden muutokset jne. tapahtuu ilman tuomarin ohjausta. Ohjaaja voi kuitenkin pyytää tuomarilta ohjeita. Koiran kiittäminen on sallittu jokaisen liikkeen jälkeen. Sen jälkeen ohjaaja voi ottaa uuden perusasennon. Kiittämisen ja uuden liikkeen aloittamisen välillä on pidettävä selvä tauko (noin 3 sekuntia). Liikkeiden välissä koiran tulee aina olla ohjaajan sivulla.

Kaulapantapakko, ohjaajalla oltava talutin mukana

Ohjaajalla on oltava talutin mukanaan koko kokeen suorituksen ajan. Palveluskoirakoeoikeuden omaavilla roduilla tulee olla ei- kiristävällä tavalla kytketty metallinen ketjukaulain. Muun rotuisilla koirilla on koko ajan oltava, joko kaulapanta tai vaihtoehtoisesti valjaat. Kaikki normaalityyppiset pannat ja valjaat ovat sallittuja.

Kiellettyjä ovat erilaiset piikki-pannat, sähköpannat ja "lumesähköpannat", sekä valjaat, joissa on lisälukkoja.

1. Seuraaminen kytkettynä 15 pistettä

Käsky: "Seuraa"

Perusasennossa istuvan, eläinsuojelumääräysten mukaisesta kaulapannasta tai valjaista kytketyn koiran tulee käskyllä "seuraa" halukkaasti seurata ohjaajaa. Kaulapanta ei saa olla kiristävässä asennossa. Liikkeen aluksi ohjaaja kulkee koiran kanssa 40 – 50 askelta suoraan eteenpäin, pysähtymättä, tekee täyskäännöksen ja 10-15 askeleen jälkeen suorittaa juoksu- ja hitaan kävelyosuuden, kumpaakin vähintään 10 askelta. Sen jälkeen ohjaaja suorittaa normaalilla kävelyvauhdilla vähintään yhden käännöksen oikealle, yhden vasemmalle ja yhden täyskäännöksen. Koiran tulee koko ajan pysyä lapa ohjaajan polven kohdalla; se ei saa edistää, jättää tai irtaantua ohjaajasta sivusuunnassa. Ohjaaja saa antaa "seuraa" -käskyn vain liikkeelle lähdetessä ja käyntinopeutta muutettaessa. Kun ohjaaja pysähtyy, koiran on nopeasti ilman käskyä istuttava. Ohjaaja ei saa tällöin muuttaa perusasentoaan eikä varsinkaan siirtyä koiran lähelle, jos se ei istu aivan ohjaajan viereen. Ohjaajan tulee pitää talutinta vasemmassa kädessään ja sen on oltava löysällä. Tuomarin merkistä ohjaaja kulkee koiran kanssa vähintään neljä henkilöä käsittävän henkilöryhmän läpi. Ohjaajan on pysähdyttävä vähintään kerran henkilöryhmän keskellä. Henkilöt liikkuvat ryhmässä ja vaihtavat paikkaa. Koiran jättäminen, edistäminen ja sivupoikkeamat sekä ohjaajan hidastelu käännöksissä ovat virheitä.

Henkilöryhmä

Liikkuvan henkilöryhmän läpi kulkeminen suoritetaan sekä kytkettynä seuraamisessa että vapaana seuraamisessa. Ryhmässä on suoritettava vähintään yhden henkilön kierto vasemmalta ja yhden oikealta (esim. kahdeksikkona). Kummassakin seuraamisliikkeessä ohjaajan on vähintään kerran pysähdyttävä henkilön lähellä. Tuomari voi tarvittaessa käskä ohjaajaa suorittamaan henkilöryhmän läpi kulkemisen uudelleen. Ryhmästä poistumisen jälkeen koira saa kiittää vasta sen ollessa loppuperusasennossa.

Täyskäännös)

Täyskäännös voidaan suorittaa kahdella eri tapaa, mutta kuitenkin aina vasempaan kääntyen.

Koira voi täyskäännöksessä joko kiertää ohjaajan takaa tai kääntyä ohjaajan mukana (ohjaajan vasemmalla sivulla pysyen).

2. Seuraaminen vapaana 15 pistettä

Käsky "Seuraa"

Tuomarin merkistä perusasennossa istuvan koiran talutin irrotetaan. Ohjaajan tulee kiinnittää talutin olkapäälleen tai laittaa se taskuunsa (kummassakin tapauksessa ohjaajan vastakkaiselle puolelle koiraan nähden). Vapaana seuraamisen aluksi ohjaaja kulkee uudelleen henkilöryhmään ja pysähtyy siellä vähintään kerran. Ryhmästä poistumisen jälkeen ohjaaja pysähtyy hetkeksi perusasentoon ja suorittaa sitten vapaana seuraamisen.

3. Istumisliike 10 pistettä

Käsky "Istu"

Ohjaaja lähtee perusasennosta vapaana seuraavan koiran kanssa suoraan eteenpäin. Vähintään 10 askeleen jälkeen koiran on "istuu" -käskystä istuttava nopeasti ilman, että ohjaaja pysähtyy tai kääntyy. Kuljettuaan vielä 30 askelta ohjaaja kääntyy viivyttelämättä koiraan päin. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiran luo, asettuu sen oikealle puolelle ja ottaa perusasennon. Jos koira istumisen sijasta menee maahan tai jää seisomaan, vähennetään 5 pistettä.

4. Maahanmeno ja luoksetulo 10 pistettä

Käskyt "Maahan", "Tänne" (tai koiran nimi), "Sivulle"

Ohjaaja lähtee perusasennosta vapaana seuraavan koiran kanssa suoraan eteenpäin antaen käskyn "seuraa". Vähintään 10 askeleen jälkeen koiran on "maahan" -käskystä mentävä nopeasti maahan. Ohjaaja jatkaa koiraan mitenkään muuten vaikuttamatta ja kääntymättä vielä 30 askelta suoraan eteenpäin, kääntyy viivyttelämättä koiraan päin ja jää paikalleen. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen. Koiran täytyy tulla ohjaajan luokse halukkaasti ja nopeassa askellajissa ja istua tiiviisti ohjaajan eteen. Käskyllä "sivulle" koiran tulee siirtyä ohjaajan sivulle. Jos koira istuu tai jää seisomaan, mutta tulee kuitenkin moitteettomasti ohjaajan luo, vähennetään 5 pistettä.

5. Paikallaolo häiriön alaisena 10 pistettä

Käskyt: "Maahan", "Istu"

Ennen toisen koiran suorituksen aloittamista ohjaaja komentaa koiransa tuomarin osoittamalla paikalla perusasennosta maahan. Koiran luo ei saa jättää talutinta tai muuta esinettä. Ohjaaja poistuu 30 askeleen päähän ja jää seisomaan paikalleen selin koiraan. Paikallaolon aikana koiran on maattava rauhallisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiran oikealle puolelle ja tuomarilta merkin saatuaan komentaa koiran perusasentoon käskyllä "istu". Jos koira istuu, seisoo tai käyttäytyy rauhottomasti, seurauksena on pistevähennys. Jos koira siirtyy paikaltaan yli oman vartalonmittansa, liikkeen suoritus hylätään. Ohjaajan rauhaton käyttäytyminen sekä muut piiloavut ovat virheitä. Nartut on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava eri paikkaan paikallaoloon.

B) Liikenteeseen suhtautuminen

Yleistä

Osan B tarkoituksena on selvittää koiran sosiaalisuus ihmisiä ja eläimiä kohtaan sekä sen varmuus ympäristön suhteen. Kokeessa koira tutkitaan normaalielämässä päivittäin esiintyvissä tilanteissa, mutta koetta ei missään nimessä saa suorittaa koulutuskentällä tai sen välittömässä ympäristössä. Koe on ehdottomasti suoritettava taajama-alueella, jossa on normaalia vilkkaampi liikenne. Tuomari määrittää yhdessä ylitoimitsijan kanssa missä paikoissa ja miten liikkeet suoritetaan yleisillä paikoilla (kadut, tiet ja aukiot). Koe ei saa häiritä yleistä liikennettä. Viranomaisten määräykset on huomioitava.

Osan B läpiviemiseen on varattava riittävästi aikaa. Suoritusvaatimuksista ei saa poiketa koirien runsaan lukumäärän vuoksi. Osallistuvat koirat suorittavat liikkeet yksitellen ja ne on arvosteltava erikseen.

Osan B liikkeistä ei anneta pisteitä. Kokeen tämän osan läpäisemiseen vaikuttaa koiran liikenteeseen ihmisiin suhtautumisesta saatava yleisvaikutelma. Erittäin hyvin onnistuneet liikkeet eivät voi kompensoida joidenkin liikkeiden puutteellista suoritusta. Liikkeiden alla olevat kuvaukset ovat ohjeellisia ja tuomari voi mukauttaa liikkeitä paikallisten olosuhteiden mukaan. Tuomarilla on epäselvissä arvostelutapauksissa oikeus suorittaa liikkeet koiralla uudelleen tai muuntaa liikkeiden suoritustapaa.

Kokeen kulku

1. Suhtautuminen henkilöryhmään

Tuomarin merkistä ohjaaja kulkee koira kytkettynä vilkkaasti liikennöidyn kadun jalankulkuun varatulla osalla. Tuomari voi määrätä ohjaajan ylittämään kadun liikennevaloilla varustettua tai muuta suojatietä pitkin.

Tuomari seuraa ohjaajaa ja koira sopivalla etäisyydellä. Koiran tulee seurata ohjaajaa halukkaasti tämän vasemmalla puolella – lapa ohjaajan polven kohdalla – talutin löysänä. Koiran tulee suhtautua välinpitämättömästi jalankulkijoihin ja ajoneuvoihin.

Tämän liikkeen aikana ohjaajan edestä poikittain koiranohjaajan kulkusuuntaan nähden juoksee henkilö (sovittu henkilö). Koiran tulee suhtautua henkilöön neutraalisti ja välinpitämättömästi. Tämän jälkeen ohjaaja ja koira kulkevat hajallaan seisovan, vähintään 6 henkilöstä koostuvan ryhmän läpi. Yksi ryhmän henkilöistä puhuttelee ja kättelee ohjaajaa. Koiran tulee ohjaajan komennolla istua tai mennä maahan ohjaajan viereen ja pysyä rauhallisena lyhyen keskustelun ajan.

2. Suhtautuminen polkupyöräilijöihin

Ohjaaja kulkee kytketyn koiran kanssa tietä pitkin, jolloin takaa tuleva pyöräilijä ohittaa ohjaajan antaen samalla äänimerkin pyörän kellolla. Pyöräilijä jatkaa jonkun matkaa eteenpäin, kääntyy ja palaa ohjaajaa ja koira vastaan, antaen jälleen äänimerkin. Ohitus tapahtuu siten, että koira on ohjaajan ja pyöräilijän välissä. Koiran tulee suhtautua pyöräilijään välinpitämättömästi.

3. Suhtautuminen autoihin

Ohjaaja kulkee kytketyn koiran kanssa usean pysäköidyn auton ohi. Ohjaajan ohittaessa autot, yksi autoista käynnistetään. Ohjaajan ollessa toisen auton kohdalla, sen ovi lyödään kiinni. Ohjaajan ja koiran jatkaessa matkaansa, heidän viereensä pysähtyy auto. Auton ikkuna avataan ja ohjaajalta kysytään jotain tietoa. Koiran tulee tällöin ohjaajan käskystä istua tai mennä maahan. Koiran tulee suhtautua rauhallisesti ja välinpitämättömästi autoihin ja liikenteen meluun.

4. Suhtautuminen lenkkeilijöihin tai rullaluistelijoihin

Ohjaaja kulkee kytketyn koiran kanssa rauhallista tietä pitkin. Vähintään kaksi lenkkeilijää ohittaa ohjaajan ja koiran vauhtiaan muuttamatta. Kun lenkkeilijät ovat poistuneet, kaksi uutta lenkkeilijää tulee ohjaajaa ja koira vastaan ja juoksee näiden ohi vauhtiaan muuttamatta. Koiran ei tarvitse seurata ohjaajaa tiivistä, mutta se ei saa kuitenkaan häiritä takaa ohittavia tai vastaantulevia henkilöitä. Ohjaaja saa komentaa koiran istumaan tai maahan lenkkeilijöiden kohtaamisen ajaksi. Lenkkeilijöiden sijasta ohjaajan ja koiran voi kumpaankin suuntaan ohittaa kaksi rullaluistelijaa.

5. Suhtautuminen muihin koiriin

Koiran tulee suhtautua välinpitämättömästi takaa päin ohittavaan ja vastaantulevaan, ohjaajansa kanssa liikkuvaan toiseen koiraan. Ohjaaja saa toistaa "seuraa" –käskyn tai komentaa koiran kohtaamisen ajaksi istumaan tai maahan.

6. Liikenteen keskelle hetkellisesti yksin kytkettynä jätetyn koiran käyttäytyminen, suhtautuminen eläimiin

Tuomarin merkistä ohjaaja kulkee kytketyn koiran kanssa kohtuullisen vilkkaan kadun jalankulkijoille varatulla osalla. Jonkun matkan kuljettuaan ohjaaja pysähtyy tuomari merkistä ja kiinnittää koiran taluttimen aitaan, seinärenkaaseen tai vastaavaan. Ohjaaja poistuu näkyvistä johonkin myymälään tai jonkun muun rakennuksen sisäänkäyntiin. Koira saa seisoa, istua tai maata. Ohjaajan ollessa poissa joku henkilö (sovittu henkilö) kulkee kytketyn koiran kanssa koetta suorittava koiran ohi, sivusuunnassa noin 5 askeleen etäisyydellä. Yksin jätetyn koiran tulee pysyä rauhallisena ohjaajan poissaolon ajan. Se ei saa reagoida ohittavaan koiraan (joka ei saa olla haukkuvaa tyyppiä) aggressiivisesti (voimakas nykiminen ja jatkuva haukkuminen). Tuomarin merkistä ohjaaja noutaa koiran.

Huomautus

Kokeesta vastaava tuomari voi päättää, suorittaako jokainen koira kaikki liikkeet peräjälkeen niille varatuilla paikoilla, vai suorittavatko kaikki koirat kullakin paikalla suoritettavat liikkeet, minkä jälkeen kaikki siirtyvät seuraavalle suorituspaikalle.